

Forløbsplan til "Menneske og teknik"

Af Louise Daugaard Madsen

H.C. Ørsted Gymnasiet Frederiksberg. 2018

Forløbet er optakt til opgaven i dansk-idéhistorie.

Materiale:

1. Martin Andersen Nexø: "Uddrag af Pelle Erobreren", bind 1: Barndom, 1906, ca. 7 sider
2. Aldoux Huxley: "Uddrag af fagre nye verden", 1932, ca. 5 sider
3. <https://jyllands-posten.dk/debat/ECE3566159/Kronik-Er-mennesket-en-maskine/>, 13. juni 2000, ca. 4 sider
4. H.C. Andersen: "Om Aartusinder", 1853, ca. 1 side
5. H.C. Andersen: "Jernbanen", uddrag af "En digters bazar", 1842, ca. 4 sider
6. Johan Skjoldborg: "Uddrag af Almuekultur", 1912, ca. 4 sider
7. Johannes V. Jensen: "Uddrag af Maskinerne", 1901, ca. 2 sider
8. Johannes V. Jensen: "Naaede de færgen", 1925, ca. 3 sider
9. Kortfilmen, Carl Th. Dreyer: "Naaede de færgen", youtube.com, 11. min.
10. Filippo Marinetti: "Futurismens manifest", 1909, ca. 3 side
11. Interview med Lars Bukhdahl om "Futurismens manifest"
["https://www.radio24syv.dk/programmer/ak-24syv/18400126/det-futuristiske-manifest-r-kellys-mange-skandaler?start=712"](https://www.radio24syv.dk/programmer/ak-24syv/18400126/det-futuristiske-manifest-r-kellys-mange-skandaler?start=712) fra 00:12:00 til ca. 00:21:43
12. Malerier:
 - The hospital train, 1915, <http://www.kunstonline.dk/indhold/futurisme.php>
 - The arrival, 1913, <http://www.kunstonline.dk/indhold/futurisme.php>
 - Tato- "Sorvolando in spirale il Colosseo (Spiralata), 1930
http://www.italy.dk/kultur/futurisme_1909_2009.htm
13. Knud Sørensen: digte fra "Forsvar for robotterne", 1969, ca. 3 sider
14. Supplerende: <https://iljournalistik.wordpress.com/nyhedsjournalistik/nyhedsartikel/>
15. Artikel: "Hvad kan digte": <http://litteratursiden.dk/artikler/hvad-skal-vi-med-digte>, 14. januar 2016, ca. 4 sider
16. Quiz: "Digt af menneske eller maskine", Politiken, 12. sep. 2017, ca. 3 sider
17. <http://www.sevaj.dk/digt/digt.php> ->robotpoesi
18. Peter Seeberg: "Patienten", 1962, ca. 4 sider
19. <https://www.etik.dk/udland/laege-vil-operere-menneskehoved-paa-en-anden-krop,26>. feb 2015, ca. 2 sider
20. Tv-program: Mitcfu.dk: "Den uhyggelige dal", 30 min.
21. <http://www.euroman.dk/teknik/disse-job-kommer-robotterne-snart-til-at-overtage-fra-os>, 19. jan. 2017, ca. 2 sider

22. <https://fagbladet3f.dk/robotter/longread.php>, februar 2018, ca. 16 sider
23. Knud Sørensen: "Den sidste bonde", ca. 7 sider
24. Artikel: Lone Frank: "Det elektroniske over-jeg", weekendavisen, 25. maj 2018, ca. 3 sider
25. Svensk serie: "Äkta människor" (Ægte mennesker), afsnit 1, varighed (55 min)
26. Sven Åge Madsen: "Hin Anden", udgivet af Etisk råd 8. sep. 2014, ca. 20 sider
27. Film: "I, robot", ca. 2 timer.
28. <http://www.etiskraad.dk/etiske-temaer/optimering-af-mennesket/homo-artefakt/teknologi-og-videnskab/skal-man-tage-hensyn-til-robotter>, 1. Sep. 2007, ca. 5 sider

Plan for dansk-idehistorie forløb

Stil om "Menneske og teknik":

1. Martin Andersen Nexø: "Uddrag af Pelle Erobreren" ca. 7 sider
2. Aldous Huxley: "Fagre nye verden", 1932, ca. 5 sider
3. Kronik af Gert Balling: "Er mennesket en maskine?" Jyllandsposten 13. juni 2000, 4 sider

Time 1:

Lektie: H.C. Andersen: "Om Aartusinder"

1. I grupper af fire:
 - Hvilken genre er "Om Aartusinder", og hvordan ses det?
 - Find info om H.C. Andersen. Hvilke oplysninger er relevante at huske, når vi taler om emnet mennesket vs maskine?
 - Hvornår er teksten skrevet? Og hvordan passer teksten umiddelbart til sin tid?
 - Hvilke forudsigelser kommer H.C. Andersen med i "Om Aartusinder"?
 - Hvilke af forudsigelserne mener I har holdt stik?
 - Hvilket syn på teknologi vil I umiddelbart mene H.C. Andersen har?
2. Plenum om ovennævnte
3. Novellen "Jernbanen" læses individuelt (svage læsere kan have fået den for på forhånd)
4. Hurtigskrivning 8 min: Hvad fortæller H.C. Andersen om "Jernbanen"? Fx Hvad er en jernbane, hvad er dens formål, hvordan er den revolutionerende, hvilken betydning har den fået for landskabet og mennesker?
5. Eleverne udvælger en sætning som de læser højt i klassen
6. To og to
 - Hvilken genre er der tale om? Og hvad er argumenterne for denne genre?

- Hvilke sproglige virkemidler benytter H.C. Andersen sig af i teksten? Med hvilken effekt?
- Hvad mener H.C. Andersen med sætningen: "Raskere kunde ikke *Mephistopheles* flyve med *Faust* paa sin Kappe"?
- Hvordan kan man se, at denne tekst er skrevet i perioden romantikken. Find teksteksempler?
- Hvilken type fortæller er der tale om? Og hvilken effekt har dette valg af fortæller på historien?

7. Plenum om ovennævnte

Time 2:

Lektie: Johan Skjoldborg: Uddrag af *Almuekultur* (1912). Nyromantik og socialrealisme

1. To og to:

- I starten af uddraget skriver Johan Skjoldborg følgende: " Den tid, vi lever i, kan fra ét Synspunkt kaldes Maskintiden, fordi Maskinarbejdet saa helt tager Overhaand over Haandværket". Forklar citatet og inddrag her, på hvilken måde han ser at maskinarbejdet har taget overhånd og hvilke konsekvenser, han mener, det har haft for mennesket"
- Forklar citatet: "To slægtsled. To Tidsaldre". Hvad er det for slægter og tidsaldre han refererer til. Hvad karakteriserer de to tidsaldre? Kom med eksempler fra teksten.
- Hvad vil Johan Skjoldborg opnå med sin tekst? Hvad er budskabet?
- Hvilke virkemidler benytter han for at komme frem med sit budskab? Kom med eksempler fra teksten

2. Plenum om ovennævnte.

3. I klassen læses Johannes V. Jensens: Uddrag af "Maskinerne" højt

4. I grupper af fire:

- Hvad er jeres førstehåndsindtryk af teksten? Og hvad baserer I dette indtryk på? Virker byen kaotisk, overskuelig, fascinerende, kedelig....fortsæt selv listen.
- Hvad gør uddraget til et essay?
- Find informationer om Johannes V. Jensen. Hvilke informationer kunne være gode at have i baghovedet, når man læser hans tekster.
- Som nævnt før novellens begyndelse var Johannes V. Jensen meget fascineret af storbyen. Hvilke ord benytter han om menneskene/naturen? Hvilke ord benytter han om maskinerne? Find flere teksteksempler til hver af de to kategorier. Hvad kan I konkludere ud fra beskrivelserne?

- Karakteriser dernæst Johannes V. Jensens sprogbrug og valg af øvrige sproglige virkemidler.
- Til slut i uddraget skriver Johannes V. Jensen: "De elektriske blus slukkes ikke, trådene ligger roligt i jorden, maskinerne arbejder langt borte i urokkelig takt, blottet for opsætsighed, døde for bevidsthed- menneskets selvhjulpne forsyn". Hvad mener han med dette citat?

5. Plenum om ovennævnte

Time 3:

Lektie: Johannes V. Jensen: "Naaede de færgen?"

1. Evt. spørgsmålene fra sidst

2. To og to:

- Hvad handler novellen om? Kronologisk og tematisk (=fortolkningshypotese)
- Hvad er tekstens konflikt, projekt og løsning (?). Løses konflikten- hvis ja på hvilken måde?
- Hvem er hovedpersonerne? lav en karakteristik af disse. Find teksteksempler
- Hvordan beskrives motorcyklen?
- Hvilke indre og ydre kræfter driver handlingen frem.
- Find modsætninger i teksten. Hvilken effekt giver modsætningerne?
- I novellen henvises der til Karon/Charon? Find info på nettet om denne myte. Hvad opnår Johannes V. Jensen med denne reference?
- Undervejs i novellen gives der flere hints om slutningen. Find frem til disse hints. Havde I selv lagt mærke til hintsene under læsningen? Ændrer det noget ved læsningen at bemærke disse hints?
- Hvilken fortæller er der tale om? Og hvilken effekt har denne fortæller for historien? Find teksteksempler.
- Hvilke sproglige virkemidler benyttes i teksten? Med hvilken effekt?

3. Plenum om ovennævnte

4. Læreren viser: Kortfilmen: "Naaede de færgen" instrueret af Carl Th. Dreyer fra youtube på ca 11 min.

5. To og to:

- Hvordan adskiller filmen sig fra novellen?
- Hvilken effekt har den (langtrukne) indledende scene ved færgen?
- Hvilke filmiske virkemidler benyttes- med hvilken effekt?
- Hvordan er novellen/filmen et udtryk for den tid den er blevet til i?
- Hvordan kan novellen/filmen ses som en fortælling om livet?

6. Introducér en kreativ opgave: Skriv en nyhedsartikel på basis af novellen/filmen. For tips og tricks se: <https://jljournalistik.wordpress.com/nyhedsjournalistik/nyhedsartikel/>

Time 4:

Lektie: Skriv en nyhedsartikel på basis af "Naaede de færgen". (Eleverne uploader på lectio med 1 elevtime)

1. I grupper af to læser eleverne deres nyhedsartikel højt. Makkeren kommenterer indhold og sprog efter oplæsning. Bagefter byttes der roller.
2. "Futurismens manifest" læses højt
3. To og to: Hvad er et manifest og hvad karakteriserer et manifest? Hvad handler futurismens manifest om? Hvad er budskabet? Hvilke modsætninger kommer til udtryk i teksten?
4. Hør programmet <https://www.radio24syv.dk/programmer/ak-24syv/18400126/det-futuristiske-manifest-r-kellys-mange-skandaler?start=712> fra 00:12:00 til ca. 00:21:43. Interview med Lars Bukhdahl om manifestet. Eleverne tager notater. Hvad bliver der fortalt i programmet om manifestet?
5. Eleverne går i grupper af tre personer, som hver får et billede, de skal analysere for gruppen, ca. 10 min
 - The hospital train, 1915, <http://www.kunstonline.dk/indhold/futurisme.php>
 - The arrival, 1913, <http://www.kunstonline.dk/indhold/futurisme.php>
 - Tato- "Sorvolando in spirale il Colosseo (Spiralata), 1930
http://www.italy.dk/kultur/futurisme_1909_2009.htm
6. Eleverne præsenterer for hinanden

Time 5:

Lektie: Læs et udvalg af Knud Sørensens digte fra : "forsvar for robotterne"

1. Evt. billedanalyserne fra sidst
2. Eleverne rejser sig op og finder 3-4 andre, de normalt ikke taler med. De besvarer nedenstående spørgsmål.
 - Min umiddelbare holdning til teknologi er.....
 - Teknologien hjælper mig, når.....
 - Teknologien begrænser mig, når....
 - Teknologien bliver farlig, når.....
3. Opsamling i plenum

4. I grupper af fire:

- Hvad handler de seks digte overordnet om?
- Hvilken tid er digtene et produkt af? Hvor meget vidste man fx om robotter på daværende tidspunkt? Hvad var samfundsholdningen til fx robotter? Brug nettet til hjælp.
- Hvad tror I Knud Sørensens umiddelbare holdning til robotter er? Og hvad menes der med titlen "Forsvar for robotter"? Ser I en sammenhæng mellem titlen og de digte I har læst? Hvis ja- hvordan?
- "Forsvar for robotterne" handler i næsten lige så høj grad om mennesker som om robotter, og vil derfor kunne udfordre begreber om, hvad det vil sige at være en robot, og hvordan, eller om, man som sådan adskiller sig fra mennesker, og hvad et menneske eventuelt ellers kan tænkes at være. Hvad mener I svaret på ovennævnte kunne være ud fra digtene? Kom med eksempler fra teksten
- Hvilke sproglige virkemidler benytter Knud Sørensen sig af med hvilken effekt?

5. Plenum om ovennævnte

6. Evt. starte på lektien til næste gang

Time 6:

Lektie: artiklen: "Hvad kan digte", <http://litteratursiden.dk/artikler/hvad-skal-vi-med-digte>: 4 sider

To og to:

- Kan I nævne en tekst, der har gjort indtryk på jer? Hvis ja- hvordan gjorde teksten indtryk?
- I teksten/dagens lektie får vi fortalt at:
 - Det er øjen- og følelsesåbnende at læse om andres følelser og deres fortolkning af dem (i digte)
 - Vi kan blive klogere på vores samfund og på samfundsindretningen ved at læse digte, der er samfundsvendte
 - Man kan i hvert fald som læser få indsigt i andre menneskers måder at leve deres liv på, deres værdier og overbevisninger (gennem digte)
 - Poesien er med til at præge vores kultur på samfundsniveau (gennem digte)
 - Digte og sange er en del af vores identitet. Hvis vi vil forstå os selv som mennesker og samfund, kan vi ikke undvære poesien
 - Digte og sange (er) en væsentlig del af en kulturel samtale på tværs af klasser og andre skel i samfundet.
 - Digterne sætter fingeren på de ømme steder, på svaghederne ved og i vores samfund

Er i enige/uenige i ovennævnte udsagn? Forklar jeres svar

Hvad mener I vi som læsere kan bruge digte til? Og hvad gør egentligt et digt til et digt ifølge jer?

Se på ovenstående udsagn igen. Gælder udsagnene også hvis det er robotter, der skriver digtene frem for mennesker?

- Individuelt ser I på teksten "Digt af menneske eller maskine", Politiken, 12. sep. 2017. Læs de ti digte og afgør for hver af dem, hvilke der er skrevet af en robot, og hvilke der er skrevet af en maskine.
- Kig dernæst på løsningen (den sidste side i teksten). Fik I ret i jeres antagelser? Hvad kiggede I efter, når I bedømte digtene? Hvad tror I snød jer til evt. at tro noget andet?
- I danskfaget taler vi ofte om fortolkning af digtene og forfatterens mening med at have skrevet teksten- ville I i teorien kunne lave en fortolkning af alle de ti digte? Eller mister digtene mening, når en computer står bag og vi ved det?
- Klik jer nu ind på <http://www.sevaj.dk/digt/digt.php> ->klik på "robotpoesi" i venstre side. Vælg en genre, vælg op til tre navne. Gør det ca. tre gange. Kopier digtene til jeres eget dokument. Hvad synes I om resultaterne af digtene? Kan man tydeligt se en robot står bag disse digte - hvis ja hvordan?

Time 7:

Lektie: Peter Seeberg "Patienten"

1. Uddel spørgsmål til novellen på papir og arrangerer en svar-bazar (ca. 30 min.)
2. Elever fremlægger svar
3. Diskussion i Plenum:
Hvilke fordele og ulemper ser du ved en sådan produktion af reservedele til den menneskelige krop?
 - Mange mennesker benytter allerede i dag muligheden for at ændre vedvarende på deres krop.
 - Hvor går dine grænser for, hvad du vil have lavet ved din krop af "forbedringer" (ikke fordi du har et behov, men fordi du kan) og hvorfor går grænsen netop der?
 - Hvor går dine grænser for, hvad du vil have lavet ved din krop, hvis du har et behov fx ved sygdom eller ulykke?
4. Læs artiklen højt med klassen: <https://www.etik.dk/udland/laege-vil-operere-menneskehoved-paa-en-anden-krop,26>. feb 2015
5. Plenum: Hvilke fordele og ulemper ser I i ovennævnte. Hvilke etiske spørgsmål er på spil?

Time 8:

Lektie: Ingen

1. Vis programmet: Den uhyggelige dal (Det ligger på mitCFU.dk og varer 30 min.)
2. Diskuter med udgangspunkt i programmet og jeres egen holdning i grupper af 4:
 - Fordele og ulemper ved at programmere robotter til at handle og tænke som mennesker.
 - Hvad gør et menneske til et menneske? Hvor går grænsen mellem menneskelig og ikke menneskelig?
 - Hvorfor, tror I, frastødes mennesket, når noget bliver for menneskelignende?
 - Er I enige i programmets test om at grunden til, at mennesket prøver at skabe en så menneskelignende robot som muligt, skyldes et bekræftelsesbehov for at vise- "vi overgår alt".
3. Plenum om ovennævnte
4. I grupper af to personer:
 - Læs artiklen: <http://www.euroman.dk/teknik/disse-job-kommer-robotterne-snart-til-at-overtage-fra-os> (Der læses lidt højt- resten læses individuelt)
 - To og to: Hvilke påstande og belæg kommer artiklen med?
 - Hvem er artiklen målrettet mod? Hvordan ses det?
 - Hvilke løsningsforslag nævnes? Er I enig i disse forslag?
5. Plenum om ovennævnte

Time 9:

Lektie: evt. spørgsmålene fra sidst + <https://fagbladet3f.dk/robotter/longread.php> – en fremtid uden arbejde, som eleverne har læst med fokus på tekstens argumentation.

1. Klasse gennemgang af tekstens argumentation ud fra Toulmin.
2. To og to udarbejder eleverne en historisk tidslinje for erhverv, der uddør med teknologi, men hvor nye skabes. Hvilke erhverv er forsvundet/på vej til at forsvinde i elevernes egen levetid?
3. Diskussion: Har mennesket grund til at være bekymret? Hvilken konsekvens for deres egne karriereforestillinger har denne diskussion haft?

Time 10:

Lektie: Knud Sørensen: "Den sidste bonde"

1. I dagens lektie følger vi en mand, hvis job bliver præget mere og mere af "maskinerne".

Besvar følgende spørgsmål til "Den sidste bonde":

- Resume af teksten
- Karakteriser og beskriv Karl. Find eksempler i teksten. Se, hvad du kan finde om "De fysiske kendetegn", "de sociale kendetegn", "de psykiske kendetegn", "kulturelle kendetegn".
- Bruges der en overvægt af positive eller negative ord om Karl og Karls handlinger? Kom med eksempler fra teksten.
- Karakteriser og beskriv "systemet"/de nye medarbejdere. Find eksempler i teksten. Overvej dernæst om der bruges en overvægt af positive eller negative ord om "Systemet"? Find eksempler fra teksten.
- Hvad er effekten af ordvalget vedr. Karl vs. "systemet"?
- I teksten gentages visse ord. Hvilke og hvilken effekt?
- Hvad menes der med titlen "den sidste bonde"?
- Hvad er tema + budskab?
- Er det i orden, at Karl gjorde som han gjorde? Kunne han have handlet anderledes ud fra den måde, "systemet" er beskrevet på?
- I teksten: Johan Skjoldborg: uddrag af Almuekultur, er han som tidligere nævnt inde på, at maskinerne bortcentrifugerer noget af arbejdets personlighedsværdi, jf:

"Man bliver tilbøjelig til at antage, at den moderne Maskintid har bortcentrifugeret noget af Arbejdets Personlighedsværdi. Og i saa Fald, hvorledes faar vi den erstattet? Vil det ske med en fornyet Udvikling af den lille Industri, nu da Elektriciteten let ledes rundt, og Arbejdet med Haanden saaledes atter faar Opsving? Maaske i Forbindelse med, at Kapitalismen forhindres i at tage saa meget udbytte, og Arbejderen derved kun behøver at betjene Maskinen en kort tid af Døgnet, saa han kan anvende den øvrige Tid i Familielivet, Biblioteket, Teatret, Musæet, Havelodden, ved Høvlebænken eller ved hvad han nu føler vil bringe ham Udvikling og livsfylde. Eller-?"

ER dette også tilfældet i "Den sidste bonde"- hvis ja- begrund dit svar?

- I både "Den sidste bonde" og "Uddrag af Almuekultur" er teksterne bekymret for udviklingen af maskinerne. Med tanke på at det er lidt over 100 år siden "Uddrag af almuekultur" blev skrevet, mener I så det er de samme spørgsmål mennesker bekymrer sig over? Eller er der sket en udvikling her? Hvis ja, hvilke spørgsmål bekymrer mennesket sig stadig om/ hvilken udvikling er der sket?

2. Plenum om ovennævnte

Time 11:

Lektie: artiklen: "Det elektroniske over-jeg"

1. I grupper af fire:

- Hvis I skulle lave en redegørelse af denne tekst- hvilke pointer (påstande og belæg) og i hvilken orden ville I opstille disse pointer?

2. Eleverne skriver deres pointer på tavlen og den rækkefølge, de mener, er vigtigst for at budskabet kommer ud

3. Plenum herom

4. Diskuter hernæst hovedpointerne i gruppen (Find kilder, der understøtter jeres holdninger)

5. En repræsentant pr. gruppe opsummerer en hovedpointe ad gangen samt nævner, hvilke kilder de har fundet frem til. Klassen supplerer, og læreren noterer på tavlen

6. To og To: vurder tekstens argumentation og troværdighed.

Time 11:

Lektie: Ingen

1. Vis første afsnit af "Ægte mennesker" (55 min. Findes på mitCFU.dk)

Time 12:

Lektie: teksten: "Hin anden" af Sven Åge Madsen, ca. 20 sider

1. Gennemgang af spørgsmålene fra sidst i plenum

2. I grupper af fire: Hvilke spørgsmål/undersøgelser lægger teksten op til? (Giv dem her genreteori til litteræranalyse) Hvilke spørgsmål sidder I tilbage med efter at have læst teksten?

3. Plenum: læreren skriver potentielle spørgsmål op, og eleverne afgør om spørgsmålene virker relevante. De relevante spørgsmål gøres til opgave for eleverne.

Time 13:

Lektie: teksten "Skal man tage hensyn til robotter", etisk råd, 1. sep. 2007

1. Hurtigskrivning om dagens tekst. Eleverne udvælger en sætning til højtlesning
2. Eleverne udfylder nedenstående sætning og stiller sig dernæst i en rundkreds. En runde for hver af spørgsmålene:
 - Teknologien hjælper mig, når
 - Teknologien begrænser mig, når
 - Teknologien bliver farlig, når
3. Diskuter herefter i grupper af fire:
 - Er det utroskab, hvis en gift mand dyrker sex med en robot?
 - I en stresset hverdag, er det så i orden at en robot tager vare på en persons "gamle" forældre, hvis deres mentale tilstand ikke fejler noget? Hvis ja- på hvilke områder er det ok? På det hygiejniske? Madlavning? Medicinering? Selskab? Hvad taler for? Hvad taler imod?
 - Er det samme svar, hvis personens forældre er demente? Hvad taler for? Hvad taler imod?
 - Hvis en robot, som i "Äkta människor", finder frem til, at man har for højt blodtryk, er det så i orden at robotten fastholder og gennemtrumfer, at personen fx ikke må drikke kaffe, trods dette er personens ønske?
 - Kan man knytte sig på samme måde til et levende kæledyr som fx en robotsæl? Hvad taler for, hvad taler i mod.
 - Er det i orden at robotter bliver "ansat" i børnehaver til bl.a. bleskift? Hvad taler for, hvad taler i mod?
 - Hvis et barn, falder ned på gulvet under fx et bleskift foretaget af en robot, hvem har så ansvaret? Hvem kan klandres?
 - Er det i orden at gifte sig med en robot? Hvad taler for, hvad taler imod?
 - Bør robotter være så menneskelignende som muligt eller er det bedre man tydeligt kan se forskel? Hvad taler for, hvad taler imod?
 - Er det i orden at det er en robot frem for et menneske, der fx udfører kirurgi? Hvad taler for? Hvad taler imod?
 - Er det i orden at fremstille sexrobotter, der er børn? Eller er det pædofili? Hvad taler for? Hvad taler i mod?
4. Paneldebat forberedes
 - a. Eleverne finder de relevante interessenter i en diskussion om snitfladen mellem menneske og teknik: Erhvervsliv, politikere, it-nørden, osv.
 - b. Krav til forberedelsen gennemgås

Time 14 og 15:

Paneldebat forberedes og gennemføres. Evt. afleverer eleverne deres argumentationsstrategi fra deres rolle.

Afsluttes med 10 minutters individuel skrivning, hvor centrale pointer noteres af eleverne.